

Dziekanat
Wydziału Wojskowo-Lekarskiego
wpłynęło dn.2017.-01-26...
podpis l.dz.132

Klinika Okulistyki
Dziecięcej
Katedry Okulistyki
Uniwersyteckie
Centrum Kliniczne im.
Prof.
K. Gibińskiego SUM
w Katowicach

40-514, Katowice
ul. Ceglana 35
www.sum.edu.pl

Kierownik

dr hab. Erita Filipek

SEKRETARIAT

tel.: (+48 32) 358 12 27
fax: (+48 32) 258 14 37

katedra.okulistyki@uck.katowice.pl

Ocena

rozprawy na stopień doktora nauk medycznych

lek. Aleksandry Godlewskiej

pt. " Wpływ niektórych czynników okołooperacyjnych na częstość i zaawansowanie zjawiska glisteningu po operacji fakoemulsyfikacji i wszczepie sztucznej, akrylowej, hydrofobowej soczewki wewnątrzgałkowej".

Przedstawiona mi do recenzji rozprawa doktorska lek. Aleksandry Godlewskiej zatytułowana "Wpływ niektórych czynników okołooperacyjnych na częstość i zaawansowanie zjawiska glisteningu po operacji fakoemulsyfikacji i wszczepie sztucznej, akrylowej, hydrofobowej soczewki wewnątrzgałkowej" dotyczy bardzo istotnego zagadnienia dla współczesnej okulistyki jakim jest chirurgia zaćmy.

Obecnie najpowszechniej stosowaną metodą operacyjną jest fakoemulsyfikacja z jednoczesnym wszczepieniem sztucznej zwijalnej soczewki wewnątrzgałkowej. Pozwala na osiągnięcie dobrych wyników czynnościowych i anatomicznych przy niewielkiej liczbie powikłań wśród i pooperacyjnych. Jednakże specyficzne środowisko jakim jest wnętrze gałki ocznej ma istotny wpływ na stan fizykochemiczny materiału, z którego są zbudowane implanty soczewkowe. Takim przykładem zmian może być zjawisko glisteningu – określane jako obecność mikrowakuoli w strukturze sztucznej soczewki wewnątrzgałkowej. Może ono wpływać na jakość widzenia i stopień zadowolenia pacjenta z wykonanego zabiegu. Praca poświęcona jest możliwościom identyfikacji czynników wpływających na powstanie i progresję zaawansowania glisteningu u chorych operowanych z powodu zaćmy.

Rozprawa doktorska lek. med. Aleksandry Godlewskiej posiada ogólnie przyjęty układ dla tego typu dysertacji: liczy 124 strony i podzielona jest na 12 rozdziałów. Zawiera streszczenie w języku polskim i angielskim, wykaz tabel i rycin oraz wykaz skrótów użytych w pracy.

Rozdział „Wstęp” zawiera informację dotyczącą tematu pracy. „Przegląd piśmiennictwa” obejmuje 30 stron i został podzielony na szereg podrozdziałów, które napisane są w sposób dający czytającemu pewność, że doktorantka zapoznała się szczegółowo z dostępnym piśmiennictwem krajowym i zagranicznym oraz posiada dużą i usystematyzowaną wiedzę na temat chirurgii zaćmy, budowy sztucznych soczewek wewnątrzgałkowych oraz występowania zjawiska glisteningu.

Celem rozprawy było:

1. Określenie częstości występowania zjawiska glisteningu w sztucznych, akrylowych soczewkach wewnątrzgałkowych AcrySof w zależności od czasu jaki upłynął od jej wszczęcia.
2. Ocena wpływu czynników śródoperacyjnych na powstawanie glisteningu w sztucznych soczewkach wewnątrzgałkowych po operacji zaćmy w tym: czasu trwania operacji, mocy i czasu użycia ultradźwięków, typu użytego kartridża, siły refrakcyjnej wszczepionej sztucznej soczewki, barwienia torebki soczewki, temperatury stosowanych płynów infuzyjnych.
3. Określenie zależności pomiędzy występowaniem i zaawansowaniem zjawiska glisteningu a współistnieniem schorzeń ogólnoustrojowych i miejscowych.
4. Określenie wpływu zjawiska glisteningu na niektóre parametry czynnościowe widzenia w tym na najlepiej skorygowaną ostrość wzroku i poczucie kontrastu.

Założone cele badań doktorantka zrealizowała w trybie badań klinicznych u 252 pacjentów w wieku od 38 do 98 roku życia (147 kobiet i 105 mężczyzn) operowanych w Klinice Okulistyki i Rehabilitacji Wzrokowej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Autorka zastosowała prawidłowe kryteria włączenia i wykluczenia do badania. Na wykonanie badań uzyskała zgodę Komisji Bioetycznej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, zgodnie z Uchwałą Komisji Bioetyki o projekcie Eksperymentu Medycznego nr RNN/27/10/KB z dnia 12.01.2010.

U każdego pacjenta wykonano pełen protokół badania przedmiotowego z uwzględnieniem danych demograficznych, epidemiologicznych, współistniejących schorzeń okulistycznych i ogólnoustrojowych, stosowanego leczenia miejscowego i ogólnoustrojowego. Oceniano najlepiej skorygowaną ostrość wzroku, parametry poczucia kontrastu, wysokość ciśnienia wewnątrzgałkowego, stan przedniego i tylnego odcinka oka. Operacja fakoemulsyfikacji prowadzona była według przyjętego protokołu a w formularzu operacyjnym zapisywano parametry zabiegu: czas trwania operacji, moc i czas użycia ultradźwięków, typ zastosowanego kartridża, siłę refrakcyjną i typ wszczepionej soczewki, fakt barwienia torebki soczewki, temperaturę użytych płynów infuzyjnych. We wszystkich zabiegach wszczepiono akrylową, hydrofobową, asferyczną soczewkę AcrySof (Alcon).

Badania kontrole przeprowadzono 1 miesiąc, 6 miesięcy, rok i dwa lata po operacji. W okresie pooperacyjnym, oprócz opisanych wcześniej elementów badania przedoperacyjnego, oceniano dodatkowo: obecność i stopień zaawansowania zjawiska glisteningu oraz pooperacyjne zmętnienie torebki tylnej soczewki

Uzyskane wyniki zostały opracowane starannie, a zasadność użytych testów statystycznych nie budzi wątpliwości. Otrzymane wyniki zostały zebrane w odrębnym rozdziale, uzupełnione o 17 tabel i 29 rycin, dzięki którym praca jest bardziej czytelna. Bardzo dobrym uzupełnieniem pracy jest dokumentacja fotograficzna wyników badań.

Dyskusja będąca następnym rozdziałem, w którym autorka porównuje wyniki z piśmiennictwem światowym została przeprowadzona w sposób świadczący o dużej wiedzy i umiejętności poruszania się w przedstawionej dziedzinie okulistyki. Ze swoich badań doktorantka wyciągnęła wnioski, będące odpowiedzią na postawione cele.

Doktorantka wykazała, że :

1. glistening jest powszechnie występującym zjawiskiem tworzenia mikrowakuoli w strukturze polimerów budujących sztuczne soczewki wewnątrzgałkowe, jego częstość i stopień zaawansowania w akrylowych, hydrofobowych, sztucznych soczewkach AcrySof wzrasta wraz z upływem czasu od wewnątrzgałkowej implantacji,
2. częstość oraz stopień zaawansowania zjawiska glisteningu w akrylowych, hydrofobowych soczewkach wewnątrzgałkowych ulega stabilizacji po roku od ich wszczęcia,

3. niektóre czynniki śródoperacyjne, w tym większa siła refrakcyjna soczewki oraz kartridż o mniejszej średnicy wewnętrznej, mają istotny wpływ na wyższą częstość i stopień zaawansowania zjawiska glisteningu, należy zatem rozważyć wszczepianie soczewek o większej sile refrakcyjnej przez kartridż o większej średnicy,
4. cukrzyca insulinozależna jest czynnikiem wpływającym na wzrost stopnia zaawansowania zjawiska glisteningu, w przeciwieństwie do chorych z zapaleniem błony naczyniowej stosujących profilaktycznie steroidoterapię, u których obserwuje się mniejszy stopień zaawansowania glisteningu,
5. występowanie wyższej częstości zjawiska glisteningu u chorych ze współistniejącą cukrzycą insulino zależną skłania do rozważenia zasadności wszczepiania hydrofobowych, akrylowych soczewek wewnątrzgałkowych w tej grupie chorych, z kolei korzystny wpływ stosowanych preparatów steroidowych może być metodą przeciwdziałania glisteningowi w grupach chorych narażonych na występowanie tego zjawiska,
6. zarówno fakt występowania glisteningu jak i jego zaawansowania nie wpływa na parametry czynnościowe widzenia w tym skorygowaną ostrość wzroku i poczucie kontrastu.
7. obniżenie temperatury płynów infuzyjnych podczas fakoemulsyfikacji z wszczepieniem sztucznej soczewki wewnątrzgałkowej, stosowane dla stabilizacji barier fizjologicznych, nie ma wpływu na częstość i zaawansowanie glisteningu w sztucznych soczewkach AcrySof.

Piśmiennictwo obejmuje 98 pozycji autorów zagranicznych i polskich. Literatura została dobrana właściwie i trafnie cytowana w treści rozprawy. Streszczenia zarówno w języku polskim i angielskim są napisane prawidłowo i zawierają wszystkie informacje dotyczące poszczególnych etapów realizowanej pracy.

Pragnę jedynie wnieść następujące uwagi:

- w historii wszczepów – w Polsce - pierwsze doniesienia o implantacji sztucznej soczewki pochodzą z 1958 roku (Klinika Oczna), wykonane przez prof. Sobańskiego i docenta Segala z Łodzi,
- umieszczenie tabeli 15 po rycinie 23 stwarzałoby lepszą czytelność następujących podrozdziałów 5.5.1,
- a nieliczne błędy literowe nie wpływają na treść dysertacji.

W swojej rozprawie autorka dowiodła umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy badawczej poprzez zaprojektowanie, przeprowadzenie badań i obserwacji klinicznych oraz uzyskanie wniosków mających znaczenie nie tylko naukowe ale i praktyczne.

Podsumowując stwierdzam, że przedstawiona mi do oceny praca pt. "Wpływ niektórych czynników okołoperacyjnych na częstość i zaawansowanie zjawiska glisteningu po operacji fakoemulsyfikacji i wszczepie sztucznej, akrylowej, hydrofobowej soczewki wewnątrzgałkowej" spełnia wszystkie wymogi stawiane pracom do uzyskania stopnia doktora nauk medycznych.

Mając powyższe na uwadze zwracam się do Wysokiej Rady Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi o dopuszczenie lek. Aleksandry Godlewskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego oraz wyróżnienia w/w rozprawy.

2
KIEROWNIK
Kliniki Okulistyki Dziecięcej
Katedry Okulistyki
Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach
dr hab. n. med. Ewa Filipek